

Skema til høringssvar – anmeldelse af forskningsdata

Dette skema anvendes til høringssvar vedr. bekendtgørelser om anmeldelse af digitale forskningsdata hos statslige myndigheder

Alle høringssvar bedes indført i nedenstående tabel i respektive felter, der kan udvides ved behov. Skemaet sendes til mailbox@sa.dk med emnet ”Høringssvar ang. bekendtgørelser – Indsamling og Bevaring”.

Dokumentet bedes sendt som Worddokument.

Navn på myndighed	Copenhagen Business School
Kontaktoplysninger på myndighed	Copenhagen Business School Solbjerg Plads 3 2000 Frederiksberg Telefon: 3815 3815 E-mail: cbs@cbs.dk
Navn på kontaktperson	Søren Hvidkjær
Kontaktoplysninger på kontaktperson	Institut for Finansiering Copenhagen Business School Solbjerg Plads 3 2000 Frederiksberg Telefon: 3815 3533 E-mail: sh.fi@cbs.dk
<i>Generelle spørgsmål/kommentarer vedrørende høringen</i>	<p>CBS har alvorlige indvendinger mod de to fremlagte bekendtgørelsesudkast.</p> <p>CBS finder det højst beklageligt, at bekendtgørelserne i sin nuværende form enten komplicerer eller endda direkte modarbejder de allerede eksisterende politikker og politiske initiativer, der påvirker forskernes og universiteternes arbejde med forskningsdata, såsom Den Danske Kodeks for Integritet i Forskningen, den Nationale Strategi for Forskningsdata Management og Uddannelses- og Forskningsministeriets strategiproces vedrørende digitalisering af dansk forskning.</p> <p>Den Danske Kodeks for Integritet i Forskningen opererer f.eks. med andre definitioner af helt centrale begreber som ”forskningsdata” og ”primære materialer”. Den Danske Kodeks</p>

anbefaler desuden, at forskerne opbevarer og arkiverer deres forskningsdata i op til 5 år efter publicering af forskningsresultaterne. Det harmonerer meget dårligt med bekendtgørelsens krav om, at forskningsdata skal anmeldes umiddelbart efter at dataindsamlingen er afsluttet og evt. afleveres på et ukendt tidspunkt.

Den Nationale Strategi for Forskningsdata Management, der løber 2015-2018, har som sine to hovedpunkter, at 1) ved periodens udgang skal alle universiteter have lokale forskningsdata management politikker, og 2) ved periodens slutning skal der være etableret hensigtsmæssige lokale og nationale infrastrukturer for forskningsdata management. Rigsarkivets bekendtgørelser kan ikke umiddelbart opfattes som fremmende for hensigtsmæssige forskningsdata management workflows eller infrastrukturer.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har i begyndelsen af 2017 igangsat en strategiproces vedr. digitalisering af dansk forskning. I forbindelse med dette har man netop iværksat en proces for en delstrategi vedrørende det nationale samarbejde om e-infrastrukturen, som forventes afsluttet i maj 2018.

Rigsarkivets bekendtgørelser tager ikke højde for de ovennævnte politikker og initiativer og de modarbejder dem også delvist.

Krav om anmeldelse og evt. aflevering af kvalitative data kan give problemer på det samfundsvidenskabelige og humanistiske område, især for samarbejdsprojekter med virksomheder, der kan være stærkt betænkelige ved at skulle stille data til rådighed under disse betingelser. Virksomheder vil i mange tilfælde have brug for eller vil stille krav om en længere embargo-periode end 20 år.

Krav om anmeldelse og evt. aflevering af kvantitative data er højst problematisk, fordi ejerskabsforhold kan være indviklede (se også senere kommentar vedr. § 1 om ejerskab til forskningsdata).

Det er meget svært at vurdere den samlede opgaves omfang for universiteterne, da der mangler præcise definitioner af en række centrale begreber såsom "forskningsdata" og "tilhørende dokumentation".

CBS frygter, at konsekvenserne af de to bekendtgørelsesudkast i praksis vil vise sig at blive en langt større belastning og omkostning for samfundsvidenskabelige og muligvis også

	<p>humanistiske fagområder, end for f.eks. naturvidenskab (undtagen sundhed) og tekniske videnskaber. Det kan godt være, at alle fagområder principielt bliver pålagt samme anmeldelsespligt, men umiddelbart virker det som om undtagelsesmulighederne mere retter sig mod naturvidenskaber end samfundsvidenskab ("eksperimenter", "simulationer").</p> <p>Og endnu vigtigere er det, at det indenfor en overskuelig årrække virker langt mere sandsynligt, at samfundsvidenskabelige forskningsdata bliver udvalgt til senere aflevering end data fra f.eks. naturvidenskaberne. Rigsarkivet har allerede (via Dansk Data Arkiv) erfaringer med modtagelse af visse typer af samfundsvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige data i form af primært spørgeskemaer o.lign. Og det fremhæves af bemærkningerne til bekendtgørelsesudkastet, at et helt aktuelt indsatsområde for Rigsarkivet er modtagelse af data fra statistikprogrammer som STATA, SPSS og SAS. Det er en god ting, at Rigsarkivet nu stiller software til rådighed, der kan løse reformateringskravet til filer fra foreløbig tre statistikprogrammer. Men disse data skal stadig både anmeldes og afleveres.</p> <p>Der er måske også tilsvarende indsatser i gang vedr. opbygning af kompetencer og teknisk infrastruktur til modtagelse af f.eks. naturvidenskabelige datasæt, der forventeligt kan variere langt mere i filformat, størrelse og kompleksitet. Men umiddelbart er Rigsarkivet næppe i stand til at håndtere mange af disse datatyper. Og indtil der kan skabes sikkerhed for, at Rigsarkivet på et tidspunkt bliver i stand til det, vil afleveringspligten for disse typer data i realiteten være indholdsløs.</p>
<i>Spørgsmål/kommentarer, der også vedrører bekendtgørelse om aflevering af forskningsdata</i>	<p>Allerede det omfattende krav om anmeldelse af forskningsdata vil føre til et massivt ekstra ressourceforbrug for universiteterne. Men sandsynligvis vil både tidsforbrug og især håndteringsomkostningerne være endnu større ved den senere aflevering af forskningsdata.</p> <p>CBS har konkrete erfaringer fra aflevering af data fra administrative IT-systemer i henhold til den gældende arkiveringsversions-bekendtgørelse (f.eks. ESDH- og institutionelle repositorier til studenter- og ph.d.-afhandlinger mm.). Hertil har de samlede omkostninger været betragtelige, på trods af at der i høj grad er tale om standardiserede data/database-strukturer. Forskningsdata kan forventes at variere langt mere i organisering, formater og strukturer, så der må påregnes store omkostninger til f.eks. den krævede formatkonvertering, der påhviler det afleverende universitet.</p>

<p><i>§ 1. Bestemmelserne i denne bekendtgørelse gælder for digitale forskningsdata skabt hos statslige myndigheder, herunder universiteter, sektorforskningsinstitutioner m.v. (herefter benævnt myndigheder).</i></p>	<p>Se generel kommentar.</p> <p>Spørgsmålet om ejendomsret til forskningsdata er dybt kompliceret, da ejerskabet afhænger af forskningens konkrete karakter og især hvordan dataindsamlingen foregår. Desuden kan ejerskabet afhænge af, hvem der har finansieret forskningen, og hvilke aftaler/kontrakter bevillingshaveren har indgået med bevillingsgiveren.</p> <p>Derfor ejes data nogle gange af universitetet, i andre tilfælde af forskeren selv eller af en tredje-part, f.eks. en kommerciel informationsleverandør. Vi mener ikke, at det kan pålægges universiteterne at aflevere data, der ikke tilhører dem. Og så længe det ikke definitivt er afgjort, hvem der ejer forskningsdata, hvem er så bekendtgørelsens pligtsubjekt?</p>
<p><i>§ 2. Ved digitale forskningsdata forstås data, som er skabt i forbindelse med forskning med anvendelse af videnskabelig metode, samt tilhørende dokumentation.</i></p>	<p>Se generel kommentar, især vedrørende den manglende kohærens med eksisterende politikker og initiativer indenfor området såsom den Danske Kodeks for Integritet i Forskningen.</p> <p>Paragraffens to centrale begreber ”forskningsdata” og ”tilhørende dokumentation” er ikke klart defineret. Derfor er det svært at vurdere, hvor meget (eller hvor lidt) der skal til for at noget tilsammen konstituerer et sæt forskningsdata, der skal anmeldes. Ligeledes er det uklart, hvad der forstås under begrebet ”dokumentation”, eftersom dokumentation i visse tilfælde kan omfatte hele projektbeskrivelser, kode-bøger mm.</p>
<p><i>§ 3. Myndigheder skal anmelde digitale forskningsdata som nævnt i § 2 til Rigsarkivet.</i></p>	<p>Se generel kommentar.</p>

<i>§ 3. stk. 2. Digitale forskningsdata skal anmeldes, når dataindsamlingen afsluttes, jf. dog stk. 3.</i>	Se generel kommentar.
<i>§ 3. stk. 3. Datasamlinger, som skabes ved monitorering eller kontinuerlig indsamling af data, skal anmeldes, når indsamlingen påbegyndes.</i>	Se generel kommentar.
<i>§ 4. Forskningsdata, som er skabt gennem eksperimenter eller simulationer, der kan gentages, er undtaget fra anmeldelse til Rigsarkivet.</i>	Der savnes igen en klar definition af de centrale begreber ”eksperimenter eller simulationer, der kan gentages”.
<i>§ 4. stk. 2. Forskningsdata, som er skabt alene ved samkøring af administrative registre, er undtaget fra anmeldelse til Rigsarkivet.</i>	-

<i>§4. stk. 3. Forskningsdata, som publiceres i deres helhed i publikationer, der er omfattet af Lov om pligtaflevering af offentliggjort materiale, er undtaget fra anmeldelse til Rigsarkivet.</i>	-
<i>§ 5. Digitale forskningsdata, der skabes af flere statslige myndigheder, skal anmeldes af den dataansvarlige myndighed.</i>	-
<i>§ 5. stk. 2. I forbindelse med anmeldelse af digitale forskningsdata som nævnt i § 3, skal det angives, hvilken myndighed der har ansvaret for varetagelse af arkivmæssige hensyn, herunder en eventuel aflevering til Rigsarkivet.</i>	-
<i>§ 6. Statslige myndigheder skal anmelde digitale forskningsdata, der anvendes af både statslige og kommunale og/eller regionale myndigheder, til Rigsarkivet.</i>	-

<p><i>§ 6. stk. 2. Data, som er skabt i forbindelse med forskning, hvor en statslig myndighed har instruksbeføjelser og/eller er dataansvarlig myndighed, skal anmeldes til Rigsarkivet af den relevante statslige myndighed efter de regler, som er fastsat i denne bekendtgørelse.</i></p>	-
<p><i>§ 6. stk. 3. Såfremt forskningsdata som nævnt i § 3 skal bevares, sker aflevering til Rigsarkivet.</i></p>	-
<p><i>§ 7. Anmeldelse skal foretages efter Rigsarkivets anvisninger.</i></p>	-
<p><i>§7. stk. 2. Anmeldelsen skal vedlægges yderligere oplysninger efter Rigsarkivets anvisninger.</i></p>	-

<p><i>§ 8. Efter anmeldelsen træffer Rigsarkivet afgørelse om, hvorvidt de anmeldte data skal afleveres til Rigsarkivet.</i></p>	-
<p><i>§ 9. Offentlige og private bevillingsgivere kan ved tildeling af midler til støtte af forskningsprojekter udført af foreninger, organisationer m.v. bestemme, at forskningsdata skal anmeldes til Rigsarkivet, når forskningsdata falder inden for de bestemmelser, som er fastsat i §§ 3-4.</i></p>	-
<p><i>§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft xx. måned 2017.</i></p>	-